



## SOSYAL HİZMET UZMANLARI SAĞLIK MESLEK MENSUBUDUR

### GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Anayasası'nın ilk maddesinde sağlık," sadece hastalık ve engelliliğin olmaması değil, aynı zamanda fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik hali" olarak tanımlamaktadır. DSÖ'nün anayasası 22 Temmuz 1946 yılında içinde ülkemizin de olduğu 61 ülke tarafından imzalanmış ve kabul görmüştür. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi sağlık, sadece fiziksel değil, psikolojik ve sosyal sorunlarla, biyopsikososyal bütünlük çerçevesinde ele alınmaktadır. Sağlıklı olmayı sağlayan biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel kaynaklı öğeler birbirlerini etkilediğinden yapılacak koruyucu, önleyici, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetleri de bütüncül olarak ve ekip anlayışı içinde verilmelidir. Aksi takdirde hastayı tedavi etmek ve kaynakları verimli kullanmak mümkün değildir.

Sosyal Hizmet eğitimi 1961 yılında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı olarak kurulan Sosyal Hizmetler Akademisiyle başlamış ve ilk mezunlar 1965 den günümüze değin sağlık çalışanı olarak hizmet vermişlerdir. Sağlık hizmetlerinde ekibin önemli bir üyesi olarak hizmet vermekte olan Sosyal Hizmet Uzmanları bireyin bütünlüğü ve çevresiyle olan etkileşimi ile bu etkileşimde ortaya çıkabilecek psikososyal nitelikli ihtiyaç ve sorunlara odaklanan; toplumun üyelerinin sağlıklı, yeterli ve sosyal fonksiyonlarını daha etkili bir biçimde yerine getirir bireyler haline dönüşmelerini amaçlayan bir meslek ve disiplindir. Sağlık kurumlarında hasta ve ailesinin tedaviden etkin bir şekilde yararlanabilmesi için mesleğin etik ilkeleri çerçevesinde kendine özgü yöntem ve teknikleri kullanarak mesleki müdahalede bulunur.

Mevzuat açısından bakıldığında hastanelerde tıbbi sosyal hizmet kapsamındaki hizmetler 1983 yılında çıkarılan "Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği" çerçevesinde yürütülmektedir. Tıbbi Sosyal Hizmet; ayakta ya da yatarak tedavi gören hastaların tıbbi tedaviden etkili bir şekilde yararlanması, sosyal sağlığının korunması ve geliştirilmesi, tedavi



## Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

sürecinde hastanın ailesi ve çevresi ile ilişkilerinin düzenlenmesi, tedavi sürecini etkileyen psiko-sosyal ve sosyo-ekonomik sorunların zamanında çözümlenerek sosyal işlevselliğini yeniden kazanması amacıyla yürütülen sosyal hizmet uygulamasıdır (Tıbbi Sosyal Hizmet Uygulama Yönergesi 2011)

Sağlık Bakanlığı'nda çalışan Sosyal Hizmet Uzmanları başta Sağlık Bakanlığı; Merkezde, Bakanlık ve bağlı genel müdürlüklerde olmak üzere, Taşra Teşkilatında, İl Sağlık Müdürlükleri, İlçe Sağlık Müdürlükleri, Hastaneler (Klinikler, Tıbbi Sosyal Hizmet Birimi, Diyaliz Merkezleri, Yetişkin ve Çocuk-Ergen Psikiyatri Klinikleri, Acil Krize Müdahale Birimi, Hasta Hakları Birimi, Çalışan Hakları Birimi, Evde Sağlık Hizmeti Birimi vb.), Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM), Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi (AMATEM), Uyuşturucu Madde Tedavi Merkezi (UMATEM), Çocuk Alkol Ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi (ÇAMATEM) Aile Sağlığı Merkezi, Toplum Ruh Sağlığı Merkezi (TRSM), Toplum Sağlığı Merkezleri, Sağlıklı Hayat Merkezleri, Özel Diyaliz Merkezleri, Özel Sağlık Hizmeti Veren Kuruluşlar, Özel Hastaneler ile Üniversite Hastaneleri, Üniversitelerin Mediko Sosyal Merkezleri ve Sağlık Kültür Spor Daire Başkanlıkları gibi sağlık hizmeti sunumu yapılan tüm kurum ve kuruluşlarda sağlık ekibinin bir üyesi olarak etkin görev almaktadırlar.

- Sağlık alanında görev yapan Sosyal Hizmet Uzmanı;
- Kimsesiz, terk ve bakıma muhtaç hastalar,
- Engelli hastalar,
- Sağlık güvencesiz hastalar,
- Yoksul hastalar,
- Aile içi şiddet mağduru hastalar,
- İhmal ve istismara uğramış çocuk hastalar,
- Adölesan gebeler,
- Aile içi şiddet vakaları,
- Mülteci ve sığınmacı hastalar,
- İnsan ticareti mağduru hastalar,
- Yaşlı, dul ve yetim hastalar,



## Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

- Kronik hastalar,
- Ruh sağlığı bozulmuş hastalar,
- Alkol ve madde bağımlısı hastalar,
- Mülteci sığınmacı ve yabancı uyruklu olup tedaviden yararlanamayan hastalar,
- Psiko-sosyal danışmanlık hizmetine ihtiyaç duyan hastalar,
- İl dışından gelen kalacak yer ve ulaşım giderlerini karşılama sorunu olan hastalara yönelik tıbbi sosyal hizmet müdahalesini planlar ve uygular

### Sosyal Hizmet Uzmanı;

-Sağlık hizmetlerinin sunumunda tıbbi sosyal hizmet uzmanı, hastanın ya da diğer aile üyelerinin hizmetlerden güvenli bir biçimde yararlanmalarını sağlamak amacıyla mesleki vaka savunuculuğu yapar.

- Sağlık hizmetlerinin sunumunda hastanın tedavi ve iyileşme sürecini kolaylaştıracak psiko-sosyal, ekonomik ve kültürel etkenleri sistemin içinde işlevsel hale getirir.
- Sağlıkta hem daha insani, hem daha ekonomik hem de daha az yıpratıcı olan önleyici hizmetlerin güçlendirilmesi için, toplumla çalışma yöntemini kullanarak sağlık hizmetleri sunumunun nitelik ve nicelik olarak pozitif yönde gerçekleşmesinde önemli rol oynar.
- Yataklı olarak verilen sağlık hizmetlerinin özellikle de ruh sağlığı hizmetlerinin bir parçası ve ruh sağlığı profesyoneli olarak, yatıştan taburculuk sonrasına değin her aşamada hasta ve ailesine yönelik vaka yönetimi dahil mesleki müdahalede bulunur,
- Rehabilitasyon sürecinde sağlık ekibinin aktif üyesi olarak, psiko-sosyal yönden hastanın sağaltımında önemli rol üstlenir.
- Aniden ortaya çıkan ve tedavi gerektiren sağlık sorunlarının akut döneminde tedavi sürecinde hasta ve aileye duygusal destek sağlar, bu süreci kolaylaştırıcı bir rolü yerine getirir.
- İstismar, terk edilme, aile içi şiddet, kriz gibi risk durumlarında gerekli mesleki müdahaleleri yaparak ilgili kurumlar ile iş birliği ve koordinasyonu sağlar.



- Hastalıkla birlikte gelen iş kaybı, malulen emeklilik, sosyal yardımlardan yararlanma, diğer aile üyelerinin iş bulmaları ilgili süreçlerin izlenmesi ve desteklenmesi yönünde mesleki çalışmaları yürütür.

Özetle, sosyal hizmet uzmanı yukarıda bahsedilen tüm sosyal hizmet uygulamalarını yürütürken mesleki bilgi, beceri ve değer temelinde danışmanlık, kaynak sağlayıcı, koordine edici, destekleyici, eğitici, kolaylaştırıcı, savunucu, araştırmacı, planlayıcı, geliştirici, öğretici, tedavi/rehabilite edici, değiştirici, yönetici, program geliştirici ve diğer mesleki rollerini kullanır. Bu rol ve işlevlerini yerine getirirken doğrudan doğruya hasta, ailesi ve çevresi ile birlikte çalışır.

## **GEREKÇE**

Türkiye’de sağlık hizmetlerinde çalışanların, çalışma usul ve esasları 1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun ile düzenlenmiştir. Başlangıçta doktorlar, diş hekimleri, ebeler ve hemşireler ile ilgili düzenlemelere yer verilen söz konusu Kanunda zamanla ihtiyaçlara paralel olarak güncellemeler yapılmış, zaman içinde diğer sağlık çalışanları da kanunda tanımlanmıştır. Bu çerçevede 2011 yılında ilgili Kanuna Ek 13. madde eklenmiş ve “sağlık meslek mensubu” tanımı yapılmaksızın, Klinik Psikologdan Anestezi Teknisyenine, Adli Tıp Teknikerinden Podologa kadar birçok yeni sağlık çalışanı Kanuna eklenmiştir.

2014 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından 1219 sayılı Kanun ile 663 sayılı Kanuna dayanılarak” Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik” çıkarılmıştır. Yönetmelikte de sağlık meslek mensubu tanımı kanunda yer alan mesleklerin adı verilerek yapılmış, sosyal hizmet uzmanının da içinde yer aldığı diğer meslek mensupları; “sağlık meslek mensubu olmadığı halde sağlık hizmeti sunumu çerçevesinde özgün görevi olan ve bu alanda çalışan” şeklinde tanımlanmıştır.



## Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

Sosyal Hizmet Uzmanlarına sağlık meslek mensupları içinde yer verilmemesi, mesleğin sağlık hizmetleri içindeki rol ve işlevlerine, sağlığın evrensel tanımına, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa, Sağlık Bakanlığının diğer mevzuatlarına ve YÖK kararlarına aykırılık göstermektedir. Söz konusu düzenleme sosyal hizmete ilişkin tanımlamalara, sağlığın hepsi eşit değere sahip biyopsikososyal bir bütünlük içinde ele alınmasına ve sağlık hizmetlerinin bir ekip hizmeti olduğu anlayışına, iş barışının ve sağlık lisansiyerleri arasındaki eşitliğin bozulmasına neden olmakta, bu durum, (fili hizmet zammı ya da ek gösterge gibi düzenlemeler vb.) Sosyal Hizmet Uzmanları/Sosyal Çalışmacıları çalışma yaşamında hak kaybına uğratmaktadır.

Sosyal Hizmet Uzmanlarının neden sağlık meslek mensubu olduğu aşağıda gerekçeleriyle açıklanmıştır.

### **A-Sağlığın Tanımı**

1-Dünya Sağlık Örgütü sağlığı “yalnızca hastalık ve engelliliğin olmayışı değil, bedence ruhça ve sosyal yönden tam bir iyilik hali” olarak tanımlamaktadır. Bu tanımda bu üç göstergeden birinin diğerlerinden daha önemli olduğunu gösteren bir işaret bulunmamaktadır. Ruhsal ve sosyal sağlığın korunması, sürdürülmesi, geliştirilmesi ve tedavisinde sosyal hizmet uzmanları görev almaktadır.

### **B-Sağlık Mevzuatı**

1-657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36. maddesinde, sosyal hizmet uzmanı/sosyal çalışmacılar, sağlık hizmetleri sınıfında sağlık personeli olarak sayılmış ve sağlık personeline tanınan ayrıcalıktan yararlandırılarak, göreve başlama derecesi 8. derece olarak gösterilmiştir. (EK1)

2- Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinde sosyal hizmet uzmanının görev ve yetkilerini tanımlayan 125 ve 126. maddeler “Tıbbi Hizmetlerde Çalışanların Görev ve



Yetkileri” başlığı altında yer almaktadır. Bu şekliyle yönetmelikte Sosyal Hizmet Uzmanı/Sosyal Çalışmacı tıbbi personel olarak gösterilmiştir, 125.md de Sosyal Hizmet Uzmanının tanımında “sağlık personeli” olduğu belirtilmiştir. (EK2)

3-Tababet ve Şuabatı San’atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun’a dayanarak 2014 yılında çıkarılan Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik’ de Sosyal Hizmet Uzmanı/Sosyal Çalışmacı’nın görev tanımı yapılmıştır. Bu tanım incelendiğinde’’sosyal işlevselliğin sağlanması, korunması, rehabilitasyonu’’ndan,’’sosyal sağlığın desteklenmesi, krize müdahale, ihmal, istismar, aile içi şiddet’’ konularından sözetttiği ve psikososyal sağlığa vurgu yaptığı görülmektedir. Yönetmeliğin tanımladığı haliyle dahi bakıldığında, olması gerektiği gibi sosyal hizmet uzmanı sağlık mensubu olarak tanımlanmış ancak sınıflandırılırken sağlıkla ilgili diğer meslek grubu içinde yer verilmiştir. (EK3)

4- Tıbbi Sosyal Hizmet Yönergesinde (2011) tıbbi sosyal hizmet; ayaktan ya da yatarak tedavi gören hastaların tıbbi tedaviden etkili bir şekilde yararlanması, tedavi sürecinde hastanın ailesi ve çevresi ile ilişkilerinin değerlendirilmesi, tedavi sürecini etkileyen psikososyal ve sosyoekonomik sorunların zamanında çözümlenerek sosyal işlevselliğini yeniden kazanması amacıyla yürütülen sosyal hizmet uygulaması, olarak tanımlanmıştır. Bu tanım doğrudan doğruya sosyal hizmet uzmanlarının sağlığın psikososyal boyutunda yer aldığını göstermektedir. Aynı şekilde yönergenin, sosyal çalışmacının görev ve sorumluluklarının belirtildiği 12. Maddesinde; hastaneye başvuran hastaların psikososyal ve sosyoekonomik sorunlarını tespit eden, sorunlarıyla ilgili sosyal hizmet müdahalesi uygulayan, üniversitelerin 4 yıllık sosyal hizmet bölümlerinden mezun” sağlık personelidir” denmektedir. (EK4)

5-2011 yılında çıkarılan Toplum Sağlığı ve Bağlı Birimler Yönetmeliği ve Yönergesi ile Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri Hakkındaki Yönetmelik ve Yönergede, sağlık ekibinin bir üyesi olarak sağlığın psikososyal boyutuna vurguyla, sosyal hizmet uzmanlarının görev tanımları yapılmıştır. (EK5)



## C-YÖK Kararları

1- Sağlık Bakanlığının 27.05.2017 tarihli ve 60438742 sayılı yazı ile YÖK'e kimlerin sağlık lisansiyeri olduğunu sorduğu yazısına karşılık YÖK, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nın görüşünü de alarak kararını bildirmiştir. Kararda 4 yıllık sosyal hizmet programlarından mezun olan Sosyal Hizmet Uzmanlarının, sağlık hizmetleri sınıfında ve sağlık bilimleri lisansiyeri olduğu belirtilmiştir. YÖK'ün daha önceki yıllarda da pek çok kez bu doğrultuda karar verdiği bilinmektedir. (EK6)

## SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Yukarıda açıklandığı gibi Sosyal Hizmet Uzmanı/Sosyal Çalışmacılar ülkemizde 55 yıldır sağlık çalışanı olarak hizmet vermekte olup dünyada yüz yılı aşkın süredir yerleşik sosyal hizmet uygulamalarıyla sağlık sisteminde ekibin vazgeçilmez bir unsuru olmuşlardır.

İhmal ve istismara uğramış bir çocukla sosyal hizmet müdahalesi ve mesleki bir çalışma olmadan ona sağlıklı bir gelecek sunulabilir mi?

Yakını olmayan ya da onlar tarafından terk edilmiş ve kendi başına yaşama yetisini kaybetmiş bir yaşlı, engelli veya ağır ruhsal bozukluğu olan hasta tedavi sonrası kendi yaşam alanında sağlıklı kalabilir mi?

Yoksulluk veya kültürel nedenlerle eğitim olanaklarına erişememiş hasta bir çocuğun bedensel sorunları giderildiğinde onu tedavi etmiş olur muyuz?

Şiddete maruz kalan kadınlar çocuklar tıbbi tedavi sonrası yaşadıkları travmayı atlattı mı?

Madde ve uyuşturucu bağımlısı gençler ve aileleri vaka yönetimi çerçevesinde izlenmeden sağaltılabilir mi?



## Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

---

Ruhsal bozukluk yaşayan bireyler çevresiyle beraber bütüncül olarak değerlendirilmeden ve izlenmeden tedavi edilebilirler mi?

Ayrımcılık ve damgalama yaratan bazı hastalıklardan tanı almış bireylere güçlendirme çalışması yapmadan hastalıkla nasıl baş edeceklerdir?

Bu ve benzeri örnekleri çoğaltmak mümkündür. Sosyal Hizmet Uzmanlarının her günkü mesaisinin bir parçası olan bu vakalarla yaptıkları mesleki çalışmalar onları sağlık sisteminin güçlü bir parçası yapmaktadır. Gerekçe kısmında da açıkça belirtildiği gibi mevzuat açısından da bakıldığında Tababati Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun ile ona atıf yapılarak çıkarılan Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik ,657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu başta olmak üzere Sağlık Bakanlığı'nın çıkarmış olduğu diğer Yönetmelik ve Yönergelere, YÖK kararlarına, sağlıklı olmaya ilişkin evrensel bütüncül bakış açısına, sosyal hizmet mesleğinin psikososyal müdahale odağına aykırılık göstermektedir. Diğer taraftan Sağlık Bilim Lisansiyerleri arasında eşitliği bozucu ve iş barışını olumsuz etkileyeceği ve özlük hakları açısından mağduriyet yaratacağı da göz önünde bulundurularak Sosyal Hizmet Uzmanları söz konusu Kanunda ve Yönetmelikte Sağlık Meslek Mensubu Olarak tanımlanmalıdır.





## EK 1

### DEVLET MEMURLARI KANUNU (1)(2)(3)

**Kanun Numarası : 657**  
**Kabul Tarihi : 14/7/1965**  
**Yayımlandığı Resmî Sayı :**  
**Gazete : Tarih : 23/7/1965 12056**  
**Sayfa :**  
**Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 4 3044**

### SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, sağlık hizmetlerinde (Hayvan sağlığı dahil) mesleki eğitim görerek yetişmiş olan tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yüksek öğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknolojü, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehassısı, biyolog, psikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı, (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyen-leri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dahil) sağlık savaş memuru, hay-van sağlık memuru ve benzeri sağlık personelinin kapsar.

(Ek paragraf: 10/7/2003-4924/11 md.) Bu sınıfa dahil personel tarafından yerine geti-rilmesi gereken hizmetler, lüzumu halinde bedeli döner sermaye gelirlerinden ödenmek kaydıyla, Bakanlıkça tespit edilecek esas ve usullere göre hizmet satın alınması yoluyla gördürülebilir.



## EK-2

### YATAKLI TEDAVİ KURUMLARI İŞLETME YÖNETMELİĞİ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 10.9.1982, No: 8/5319

Dayandığı Kanunun Tarihi :

Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 13.1.1983, No: 17927 Mük.

Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5, Cilt: 22, S. 2889

Madde 125 – Sosyal hizmet uzmanı; Sosyal Hizmetler akademisi veya muadili fakülte mezunu, kişilerle iyi ilişkiler kurabilecek ve kuruluşlar arasında iletişimi sağlayacak yetenekte sağlık personelidir. Birden fazla sosyal hizmet uzmanı bulunan kurumlarda içlerinden biri baştabiblikçe sosyal hizmetler şefi olarak görevlendirilir. Sosyal Hizmetler şefi: Kurumun ihtiyaçlarını gözönünde tutarak bölümünün hizmet programını hazırlamak, uygulamak ve yürütmekle yükümlüdür. Bölümündeki sosyal hizmetler uzmanları ile diğer personelin işbölümünü yapar ve çalışmalarını denetler. Sosyal hizmetler şefi, kurum içinde ve kurum dışında çeşitli meslek grupları ve kuruluşlarla ve teşhis, tedavi hizmetleri açısından diğer yataklı kurumlara gerekli işbirliği ve koordinasyonu baştabibin bilgisi dahilinde sağlar. Bu hususların yerine getirilmesinde baştabibe karşı sorumludur.



### EK-3

Sağlık Bakanlığından;

SAĞLIK MESLEK MENSUPLARI İLE SAĞLIK HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN DİĞER MESLEK MENSUPLARININ İŞ VE GÖREV TANIMLARINA DAİR YÖNETMELİK

#### **Sosyal çalışmacı/sosyal hizmet uzmanı**

- a) Sosyal işlevselliğin sağlanması, korunması, geliştirilmesi ve rehabilitasyonu amacıyla sosyal hizmet müdahalesini gerçekleştirir.
- b) Tıbbi sosyal hizmet müdahalesinin gerektirdiği sosyal inceleme raporu, süreç raporu, vaka değerlendirme ve sonlandırma raporlarını hazırlar, gerektiğinde ilgili birim ve yetkililerle paylaşır.
- c) Sosyal işlevsellik sorunlarını önleyici ve rehabilite edici tıbbi sosyal hizmet programları geliştirir, uygular ve değerlendirir.
- ç) Sağlık hizmeti alanların sosyal sağlığını destekleyici ve güçlendirici tıbbi sosyal hizmet programlarını uygular, izler ve değerlendirir.
- d) Sağlık hizmeti alan dezavantajlı hasta gruplarının ve yakınlarının tedavi sürecinde yaşadıkları sosyal ve sosyoekonomik sorunlarının zamanında çözümlenebilmesi amacıyla uygun sosyal hizmet müdahalesini belirler ve uygular.
- e) Kriz durumlarında, tıbbi sosyal hizmet müdahalesini uygular.
- f) Tıbbi sosyal hizmet alanında farkındalık oluşturmak için çalışmalar yapar.
- g) Sağlık kurum ve kuruluşlarındaki gönüllülük esasına dayanan çalışmaları koordine eder.
- ğ) Sağlık hizmetlerinden yararlanma sürecinde ihmal ve/veya istismar ve aile içi şiddet olgularına yönelik sosyal hizmet müdahalesini gerçekleştirir.
- h) Sağlık hizmeti alanların ihtiyaç duyabileceği, sosyal destek programlarına erişimini sağlar.



Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

EK-4

T.C.  
SAĞLIK BAKANLIĞI  
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

T.C.  
SAĞLIK BAKANLIĞI  
Tedavi Hiz. Genel Müd. Tıbbi Sosyal  
Hizmetler Şubesi  
16 Şubat 2011 14:34:00 /7465



Sayı : B.10.0.THG.0.58.00.01.020/

Konu : Tıbbi Sosyal Hizmet Uygulama Yönergesi

BAKANLIK MAKAMINA

**Sosyal çalışmacının görev ve sorumlulukları**

**Madde 12-** (1) Hastaneye başvuran hastaların psiko-sosyal ve sosyo-ekonomik sorunlarını tespit eden, sorunlarıyla ilgili sosyal hizmet müdahalesini planlayan ve uygulayan, üniversitelerin dört yıllık sosyal hizmet bölümlerinden mezun sağlık personelidir.

(2) Sosyal çalışmacının görev ve sorumlulukları şunlardır:

- Mesleki çalışmalarını ilgili mevzuata uygun olarak yürütür.
- Hastaneden hizmet alan,

- Kimsesiz, terk ve bakıma muhtaç hastalar,
- Engelli hastalar,
- Sağlık güvencesiz hastalar,
- Yoksul hastalar,
- Aile içi şiddet mağduru hastalar,
- İhmal ve istismara uğramış çocuk hastalar,
- Mülteci ve sığınmacı hastalar,
- İnsan ticareti mağduru hastalar,
- Yaşlı, dul ve yetim hastalar,
- Kronik hastalar,
- Ruh sağlığı bozulmuş hastalar,
- Alkol ve madde bağımlısı hastalar,
- Yabancı uyruklu olup tedaviden yararlanamayan hastalar
- İl dışından gelen hastalar,

öncelikli olmak üzere tıbbi sosyal hizmete ihtiyaç duyan hastalar için sosyal hizmet müdahalesini planlar ve uygular.

c) Hastalığa ve tedavi sürecine uyumda zorlanan hastaların uyumunu sağlamak için gerekli sosyal hizmet müdahalesinde bulunur.

ç) Hastanede yatarak tedavisi tamamlandığı halde ikametine gidemeyecek derecede düşkün ve kimsesi bulunmayan veya aileleri tarafından alınmayan hastaların ikametini nakillerini koordine eder. Bu kapsamda mahalli idarelerle koordinasyonu sağlar.

d) Afetlerde, gerekli sosyal hizmet müdahalesini planlar ve uygular.

e) Tıbbi sosyal hizmetle ilgili konularda hastane personeline, hasta ve hasta yakınlarına yönelik eğitimler yapar.

f) Mesleği ile ilgili kongre, sempozyum, eğitim vb. toplantılara katılır, mesleki projeler planlar ve uygular.

g) Rapor ve kayıtları gizlilik ilkesine uygun olarak tutar.

ğ) Çalışmalarından birim sorumlusuna karşı sorumludur.

h) Tek sosyal çalışmacı olması halinde birim sorumlusunun görevlerini yerine getirir.

ı) Birim sorumlusunca verilen diğer görevleri yerine getirir.



## EK-5

### TOPLUM RUH SAĞLIĞI MERKEZLERİ HAKKINDA YÖNERGE

(16/02/2011 tarih ve 7364 sayılı Makam Onayı ile yürürlüğe girmiştir.)

Personelin görev ve sorumlulukları

MADDE 10 - (1) Merkezde görevlendirilecek personelin görev ve sorumlulukları şunlardır:

a) Sosyal çalışmacı, psikolog ve hemşirenin ortak görev ve sorumlulukları şunlardır:

- Merkeze gelen hasta veya yakınlarına merkezin amacı ve işleyişi hakkında bilgi vermek.
- Hastalara bireysel danışmanlık hizmeti vermek, grup terapisi yapmak ve psikososyal beceri eğitimi vermek.
- Hasta ve ailelerine psiko-eğitim vermek.
- Gezici ekibinin çalışmalarına katılmak.
- Ev ziyareti sırasında yatış endikasyonu gerektiren bir durum tespit edilirse, hastanın ilgili kliniğe nakledilmesini sağlamak.
- Sosyodemografik veri formunu doldurmak, takip görüşmelerinde izlem ölçeklerini kullanmak.
- İstatistiksel bilgilerin toplanmasında ve değerlendirilmesinde görev almak.
- Merkeze devamı sağlanamayan hasta veya yakınlarıyla irtibat kurmak ve merkezin hastayla bağlantısını oluşturmak.
- Toplumun bilgilendirilmesiyle ilgili ve damgalama karşıtı çalışmalar yapmak.
- Sosyal çalışmacının görev ve sorumlulukları şunlardır:
- Merkezin sorumlu olduğu bölgedeki hastaların tespit edilmesi ve merkeze kaydını temin etmek için ilgili kurum ve kişilerle irtibat kurar,



## Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

---

- Hasta ve/veya yakınlarıyla irtibat kurarak merkez hakkında bilgi verir ve merkeze davet eder,
- Hastaneye yatışı gereken, bakıma muhtaç ya da çalışabilecek duruma gelmiş hastaların; hastane, bakım kurumu, korumalı iş yeri ihtiyacına cevap verebilmek için ilgili kurumlarla irtibat kurar,
- Damgalama karşıtı çalışmalar için kurumlar arası işbirliğini sağlar ve geliştirir,
- Hastaları sosyal ve hukuki hakları konusunda bilgilendirir, karşılaştıkları güçlüklerin
- çözümlenmesinde destek hizmeti verir,
- Sivil toplum kuruluşları ve diğer kurumlarla ilişkileri sağlar.



Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

EK-6

- İlgi : a) Sağlık Bakanlığı'nın 22.05.2017 tarihli ve 60438742 sayılı yazısı.  
b) 02.06.2017 tarih 37699 sayılı yazımız.  
c) Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nın 18.09.2017 tarihli ve 10933 sayılı yazısı.

Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bilimleri Lisansiyeri unvanı alan lisans bölümlerinin hangileri olduğu konusundaki yazısı 18.10.2017 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında incelenmiş ve 2547 sayılı Kanun'un 2880 sayılı Kanun'la değişik 43/b maddesi uyarınca Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nın görüşü de dikkate alınarak;

a) Yazımız ekinde yer alan tabloda bulunan programlara ilişkin açıklamalar göz önünde bulundurularak söz konusu programların Sağlık Hizmetleri Sınıfı'nda yer almasına ve Sağlık Bilimleri Lisansiyeri unvanını kullanmasına,

b) Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun 23.02.2007 tarih ve 2007.02.719 sayılı toplantısında; Fakülte bazlı alınan (Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Eğitim Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu, Sağlık Bilimleri Lisansiyeri alanında değerlendirilmesine ilişkin) kararın iptal edilmesine hizmet sınıflarına ilişkin değerlendirmenin fakülte bazlı değil program bazlı olmasına,

karar verilmiştir.

Bilgilerinize arz ve rica ederim.

 e-imzalıdır

Süleyman Necati AKÇEŞME

Başkan a.  
Genel Sekreter

PROGRAMLAR	UNVANI VE AÇIKLAMALAR
Acil Yardım ve Afet Yönetimi	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Beslenme ve Diyetetik	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Dil ve Konuşma Terapisi	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Diş Hekimliği	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Ebelik	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Eczacılık	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Ergoterapi	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Gerontoloji	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Hemşirelik	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Hemşirelik ve Sağlık Hizmetleri	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Odyoloji	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Ortez-Protez	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Perfüzyon	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Sağlık İdaresi	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Sağlık Kurumları Yöneticiliği	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Sağlık Yönetimi	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Sosyal Hizmet	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Spor Bilimleri	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Tıp	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Veterinerlik	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri
Psikoloji	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri (657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca)
Biyoloji	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri (657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca)
Moleküler Biyoloji ve Genetik	Sağlık Bilimleri Lisansiyeri (657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca)
Biyokimya	Tıbbi Laboratuvar Kadrosunda Çalışması Halinde Sağlık Hizmetleri Sınıfı'nda Değerlendirilir.
Kimya	Tıbbi Laboratuvar Kadrosunda Çalışması Halinde Sağlık Hizmetleri Sınıfı'nda Değerlendirilir.
İş Sağlığı ve Güvenliği	Her ne kadar Sağlık Bilimleri Fakültesi altında yer alsada Sağlık Hizmetleri Sınıfı'nda sayılmamaktadır. (Teknik Hizmetlerde)